

राक्सिराङ्ग गाउँपालिका विद्यालय प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालन कार्यविधि, २०७७

प्रस्तावना

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा माध्यमिक तह सम्मको शिक्षण सिकाईको संचालन तथा त्यसको नियन्त्रण स्थानीय तहको दायित्व भनी स्पष्ट उल्लेख भएको र नेपाल सरकार शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले जारी गरेको विद्यार्थी सिकाई सहजीकरण निर्देशिका, २०७७ को दफा ३३ को उपदफा(२) मा कुनै क्षेत्र विशेषमा नियमित विद्यालय संचालन हुन सक्ने अवस्था भएमा प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्न बाधा पर्ने छैन भनि स्पष्ट उल्लेख भए बमोजिम कोरोना भाईरसको संक्रमणलाई न्यूनिकरण गर्दै विद्यालयमा प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्नको लागि "राक्सिराङ्ग गाउँपालिकाले विद्यालय प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालन कार्यविधि, २०७७" जारी वाञ्छनीय भएकोले,

राक्सिराङ्ग गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७७ साल असोज ३० गते बसेको बाउन्नी बैठकले यो कार्यविधि स्वीकृत गरी जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिकः

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः(१) यस कार्यविधिको नाम "राक्सिराङ्ग गाउँपालिका विद्यालय प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालन कार्यविधि, २०७७" रहेको छ।
- (२) यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएपछि प्रारम्भ हुनेछ।
२. परिभाषाः बिषय या प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
 - (क) 'ऐन' भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्दछ।
 - (ख) 'गाउँपालिका' भन्नाले राक्सिराङ्ग गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ।
 - (ग) 'वडा' भन्नाले आवश्यकता अनुसार राक्सिराङ्ग गाउँपालिको कुनै वा सबै वडा सम्झनु पर्दछ।
 - (घ) 'विद्यार्थी' भन्नाले राक्सिराङ्ग गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विद्यालयमा औपचारिक, अनौपचारिक रूपमा अध्ययनरत वा विद्यालय जाने उमेरका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई सम्झनुपर्दछ।
 - (ङ) 'विद्यालय' भन्नाले राक्सिराङ्ग गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भई संचालनमा आएका सामुदायिक र संस्थागत शैक्षिक संस्थाहरू सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले परम्परागत विद्यालयलाई समेत जनाउँदछ।

- (च) 'शिक्षक' भन्नाले राक्सिराङ्ग गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका शैक्षिक संस्थाहरूका अध्यापक सम्झनुपर्दछ। सो शब्दले प्रधानाध्यापक समेत जनाउँदछ।
- (छ) 'प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप' भन्नाले निश्चित विद्यार्थी संख्या, सत्र तथा समायान्तरका आधारमा कार्यविधिले तोकेको मापदण्ड अनुसार कक्षाकोठामा शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्ने सम्झनुपर्दछ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य:

३. उद्देश्य: यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- (क) शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई नियमित तथा भयरहित ढंगले संचालन गर्नु।
- (ख) राक्सिराङ्ग गाउँपालिका भित्र संचालित सामुदायिक तथा संस्थागत शैक्षिक संस्थाहरू नियमित तथा सुरक्षित रूपमा संचालन गर्नु।
- (ग) कोरोना भाईरसको जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्दै शैक्षिक संस्थाहरूको शैक्षिक सत्र खेर जान नदिनु।
- (घ) विद्यार्थीहरूको पठनपाठन गर्न पाउने हकलाई सुनिश्चित गर्नु।
- (ङ) निर्धारित समयमै पाठ्यक्रमले तोकेको पाठ्यबस्तु पुरा गरी मुल्यांकन गर्नु।

परिच्छेद-३

विद्यालयमा प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलापका मापदण्ड

४. विद्यालय प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्नु पूर्व अबलम्बन गर्नुपर्ने मापदण्ड:
- (१) राक्सिराङ्ग गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नु पूर्व अनिवार्य रूपमा देहायबमोजिमको मापदण्डका आधारमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ।
- (क) सबै विद्यालयहरूले विद्यालय ब्यवस्थापन समिति, अगुवा अभिभावकको राय र सरोकारवालाहरूसंग परामर्श गरी विद्यालय संचालनको प्रतिवद्धता तथा वडाको सिफारिस सहितका अन्य आवश्यक कागजपत्र गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ।

- (ख) विद्यालयले आफ्नो विद्यालय, कक्षाकोठा, वाचनालय, प्रयोगशाला, खानेपानी धारा ट्यांकी, शौचालय लगायत विद्यालय हाता भित्रको सरसफाई एवं निर्मलिकरण अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) प्र अ, शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको PCR Test गर्न स्थानीय सरकार सँग समन्वय गर्नुपर्नेछ ।
- (घ) मकवानपुर जिल्ला बाहिर रहेका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुले विद्यालयको सम्पर्कमा आएको दिनदेखि दश दिन सम्म होम क्वारेन्टाईनमा बस्नुपर्नेछ वा हालसालै (२ दिन भित्र) को पि.सि.आर. नेगेटिभ रिपोर्ट पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (ङ) विद्यालयमा शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुले अनिवार्य रूपमा मास्क लगाएर मात्र अध्ययन अध्यापनका लागि आउनुपर्नेछ भनी सम्बन्धित विद्यालयले सूचना जारी गर्नुपर्नेछ । यदि विद्यार्थीहरु कारणवश मास्क नलगाई विद्यालयमा आएमा विद्यालय स्वयंले मास्क उपलब्ध गराई कक्षाकोठामा प्रवेश गराउनुपर्नेछ । पहिलो चरणका लागि गाउँपालिकाले मास्क लगायत स्वास्थ्य सुरक्षाको आवश्यक व्यवस्था गर्नेछ ।
- (च) विद्यालयहरुले अध्ययन अध्यापनका लागि आएका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुलाई थर्मल गनको प्रयोग गरी अनिवार्य रूपमा तापक्रम जाँच गर्नुपर्नेछ ।
- (छ) विद्यालयहरुले अनिवार्य रूपमा स्यानिटाईजर र साबुन पानीले हात धुने ब्यबस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- (ज) विद्यालयहरुले आकस्मिक सेवा प्रदान गर्नको लागि विद्यालय हाता भित्र प्राथमिक उपचारको ब्यबस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- (झ) विद्यालयहरुले संचालन गर्ने कक्षा, विद्यार्थी संख्या, शिक्षक, बिषय र समयतालिका विद्यालय संचालन पूर्व विद्यार्थी तथा अभिभावकहरुलाई अनिवार्य रूपमा जानकारी गराउनुपर्नेछ । सो को जानकारी सम्बन्धित कार्यालयमा पनि दिनुपर्नेछ ।
- (ञ) विद्यालयहरुले दिनदिनै शौचालय निर्मलिकरण गर्ने ब्यबस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(२) विद्यालय सञ्चालन गर्नु पूर्व यस उपदफा (१) तथा यस कार्यविधिमा भएको मापदण्ड अनुसारको पूर्व तयारी पुरा भएपछि मात्र गाउँपालिकाले वडा कार्यालयको सिफारिसमा अनुमति दिनेछ ।

५. विद्यालय प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्दा अवलम्बन गर्नुपर्ने मापदण्डहरू:
- (१) विद्यालय प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप संचालन गर्दा देहायका मापदण्डहरू अवलम्बन गर्नुपर्ने:
- (क) विद्यालयहरूले विद्यालय हाता भित्र प्रवेश गर्नु पूर्व अनिवार्य रूपमा थर्मल गन प्रयोग गरी विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारीहरू, अभिभावक तथा विद्यालय प्रवेश गर्ने जो सुकै व्यक्तीहरूलाई तापक्रम जाँच गरी मात्र प्रवेश गराउनुपर्नेछ।
- (ख) विद्यालय प्रवेश गर्ने सबै विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारीहरू, अभिभावक तथा विद्यालय प्रवेश गर्ने जो सुकै व्यक्तिहरूले अनिवार्य रूपमा मास्कको प्रयोग गर्नुपर्नेछ।
- (ग) विद्यालयले कक्षामा प्रत्यक्ष पठनपाठन गर्दा दफा ४ को उपदफा(१)वमोजिमको मापदण्डमा रही कक्षाकोठामा राखे विद्यार्थी संख्या, पढाउने समयतालिका निर्धारण गर्नुपर्नेछ।
- (घ) विद्यालयहरूले विभिन्न सत्रमा कक्षा संचालन गर्दा कम्तिमा आधाघण्टाको अन्तराल कायम गर्नुपर्नेछ।
- (ङ) विद्यालयहरूले विद्यार्थीहरू विद्यालय हाता भित्र प्रवेश गर्दा र पठनपाठनको कार्य सकिएपछि विद्यालयबाट बाहिरिदा अनिवार्य रूपमा भौतिक दुरी कायम गराउनुपर्नेछ।
- (च) प्रत्येक विद्यालयले कम्तिमा एक-एक हप्तामा विद्यालय परिसर निर्मूलिकरण गराउनुपर्नेछ।
- (छ) कक्षा संचालन हुँदा एक बेन्चमा बढीमा दुई विद्यार्थी मात्र राख्नु पर्नेछ।
- (ज) आवश्यकता र परिस्थिति अनुसार माथिल्लो तहको निकायले दिएको निर्देशनको अनिवार्य रूपमा पालना गर्नुपर्नेछ।
- (झ) विद्यालयले पाठ्यक्रमलाई मध्यनजर गर्दै विदाको दिन पनि पठनपाठन संचालन गर्न सक्नेछ।
- (ञ) अभिभावकले विद्यालयबाट विद्यार्थी फर्किसकेपछि सोको हरेक कृयाकलापको अनिवार्य रूपमा निगरानी गर्नुपर्नेछ।
६. विद्यालय संचालन गर्दा देहाय बमोजिमका कार्यहरू गर्न गराउन पाइने छैन:

- (क) विद्यालय हाता भित्र प्रार्थना, सभा लगायत भिडभाड हुने खालका कार्यक्रम, खेलकुदका कार्यक्रमहरु तथा एकै ठाउँमा जम्मा भई गरिने कुनै पनि गतिविधिहरु गराउन पाइने छैन।
- (ख) विद्यार्थीहरुलाई खाजा घरबाट ल्याउनको लागि सूचना जारी गर्नुपर्नेछ र कोरोना भाईरसको संक्रमण फैलिने जोखिम भएकोले विद्यालयमा रहेका चमेना गृह संचालन गर्न पाइने छैन।
- (ग) विद्यार्थीहरु एकै ठाउँमा जम्मा भई भिडभाडको स्थिति सिर्जना हुने भएकोले विद्यालयहरुले मध्यान्तर गराउन पाइने छैन।
- (घ) विद्यार्थीहरुले शौचालयको प्रयोग गर्दा भिडभाड नगराई पालै पालो प्रयोग गर्ने उचित व्यवस्था विद्यालयले मिलाउनु पर्नेछ।
- (ङ) हालको परिस्थितिको गाम्भीर्यतालाई ध्यानमा राखि विद्यालयहरुले राक्सिराङ्ग गाउँपालिका बाहेक अन्य क्षेत्रमा स्कुल बसको प्रयोग गर्न पाउने छैनन् र बसको प्रयोग गर्दा दुई सिट एक विद्यार्थी नीति अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।
- (च) गाउँपालिकाको पूर्व स्वीकृति नलिई विद्यालयहरुले परिस्थिति सहज नभई नजेल कोचिङ, ट्युसन तथा अतिरिक्त कक्षाहरु संचालन गर्न पाउने छैनन्।

परिच्छेद-४

अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

७. **विद्यालय अनुगमन गर्ने:** (१) यस कार्यविधिको परिच्छेद-४ मा उल्लेख गरिएका मापदण्डहरु कार्यन्वयन भए नभएको नियमित रूपमा अनुगमन गरि मापदण्ड उल्लंघन गरेको देखिएमा तत्कालै आवश्यक कारवाही गर्न गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा एक अनुगमन समिति रहनेछः

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमन समितिमा देहायका सदस्यहरु रहनेछन्ः

१. गाउँपालिका अध्यक्ष	अध्यक्ष
२. सामुदायिक विद्यालयको प्रधानाध्यापक प्रतिनिधि-१	सदस्य
३. संस्थागत विद्यालयको प्रधानाध्यापक प्रतिनिधि-१	सदस्य
४. स्वास्थ्य शाखाको संयोजक	सदस्य
५. सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	सदस्य
६. विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्य- २ जना	सदस्य
७. अध्यक्षले मनोनित गरेको- १ जना शिक्षा प्रेमी	सदस्य
८. शिक्षा शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

परिच्छेद-५

विविध

८. **विद्यालय बन्द गर्न सक्ने:** (१) गाउँपालिका भित्र संचालनमा रहेका कुनै पनि विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थीहरू तथा तिनका परिवारको अन्य कुनै सदस्यहरूमा कोरोना भाईरसको संक्रमण पुष्टी भई विद्यालय संचालन गर्न सक्ने स्थिति नदेखिएमा गाउँपालिकाले संक्रमणको प्रकृति हेरी त्यस्ता कुनै विद्यालय वा सम्पूर्ण विद्यालयहरूको पठनपाठन तुरुन्त बन्द गर्न सक्नेछ ।
- (२) गाउँपालिकाले उपदफा (१) बमोजिम प्रत्यक्ष पठनपाठन बन्द भएका विद्यालयहरूमा विद्यार्थी सिकाई सहजिकरण निर्देशिका, २०७७ बमोजिम बैकल्पिक शिक्षण प्रणालीबाट संचालन गर्न सक्नेछ ।
९. **प्रचलित कानून लागु हुने:** यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि प्रचलित ऐन कानून स्पष्ट उल्लेख भएको व्यवस्था र प्राबधानहरूको हकमा सोही बमोजिम हुनेछ ।
१०. **कार्यविधि संशोधन:** राक्सिराङ्ग गाउँ कार्यपालिकाले कार्यविधिको कुनै पनि दफा तथा उपदफामा आवश्यक संशोधन वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।